

B

A

O

U

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

(ગુજરાત સરકાર દ્વારા સ્થાપિત)

“જ્યોર્તિમય” પરિસર,

શ્રી બાલાજી મંદિરની સામે, સરખેજ-ગાંધીનગર હાઈવે,

છારોડી, અમદાવાદ-૩૮૨ ૪૮૧

E-mail: feedback@baou.edu.in Website : www.baou.edu.in

સત્રીયકાર્ય ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૭

પાઠ્યક્રમ શીર્ષક

ડિપ્લોમા ઈન મધર એન્ડ ચાઈલ્ડ હેલ્થ એન્ડ ફેમિલી વેલફેર

DMCH-01 to 04

માતૃબાળ સ્વાસ્થ્ય અને સગર્ભા માતાની સારવાર	:- DMCH : 01
પ્રસૂતિ દરમ્યાન અને પ્રસૂતિ પછીની સારવાર	:- DMCH :-02
નવજાત શિશુ સંભાળ	:- DMCH :-03
કુટુંબનિયોજન અને સ્ત્રીઓની સામાન્ય તકલીફોનું નિરાકરણ	:- DMCH :-04

અગત્યની સૂચનાઓ

- વિદ્યાર્થીઓએ પોતાના પાઠ્યક્રમોના સ્વાધ્યાયકાર્યો યુનિવર્સિટીની વેબ-સાઈટ પરથી મેળવવાના રહેશે.
- સત્રાંત પરીક્ષા આપવા માટે સ્વાધ્યાય કાર્ય રજુ કરવા ફરજિયાત છે. સ્વાધ્યાયકાર્ય જમા કરાવેલ નહીં હોય, તો પરીક્ષા ફોર્મ સ્વીકારવામાં આવશે નહીં.
- તૈયાર કરેલ સ્વાધ્યાયકાર્યો યુનિવર્સિટી પર જમા કરાવવાની છેલ્લી તારીખ 30/09/2017 છે. આ તારીખ પછી વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા મોકલાવેલ સ્વાધ્યાયકાર્યો સ્વીકારવામાં આવશે નહીં.
- જમા કરાવેલ સ્વાધ્યાયકાર્યોની પહોંચ રાખવી ફરજિયાત છે. વિદ્યાર્થીઓએ નિયત સમય મર્યાદામાં સ્વાધ્યાયકાર્યો યુનિવર્સિટી પર જમા કરાવવા
- તેમજ મૂલ્યાંકન થયા બાદ મૂલ્યાંકન પત્રક સાથેના સ્વાધ્યાયકાર્યો યુનિવર્સિટી પરથી અવશ્ય પરત લેવા.
- ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમમાં પાસ થવા માટે 50 માર્ક્સ જરૂરી છે.

પ્રિય વિદ્યાર્થી મિત્રો

આ સ્વાધ્યાયકાર્યો 'ડિપ્લોમા ઈન મધર એન્ડ ચાઈલ્ડ હેલ્થ એન્ડ ફેમીલી વેલફેર' અભ્યાસક્રમનાં છે. દૂરવર્તી શિક્ષણમાં અભ્યાસ માટે દરેક અભ્યાસક્રમમાં પાઠ્યક્રમ દીઠ સ્વાધ્યાયકાર્ય રજૂ કરવા ફરજિયાત છે. ઓગષ્ટ-૨૦૨૧ પહેલાં ૪ ક્રેડીટના પાઠ્યક્રમ માટે બે સ્વાધ્યાયકાર્યો ૮ ક્રેડીટના પાઠ્યક્રમ માટે ૩ સ્વાધ્યાયકાર્યો હતા. ઓગષ્ટ-૨૦૨૧ થી (APB મંજૂરીથી) પાઠ્યક્રમ દીઠ એક એક સ્વાધ્યાયકાર્ય રજૂ કરવાની નવી પદ્ધતિ શરૂ થયેલ છે. તેથી આપને પાઠ્યક્રમ દીઠ એક એક સ્વાધ્યાયકાર્ય જે યુનિવર્સિટી પરથી મેળવવાના હોય અને તેને નિશ્ચિત થયેલ છેલ્લી તારીખ પહેલા અધ્યયનના આધારે તૈયાર કરી યુનિવર્સિટી પર જમાં કરાવવાના છે. દરેક સ્વાધ્યાયકાર્ય માટે ૧૦ ગુણ નિશ્ચિત છે જેમાં પાસ થવા માટે ૫૦ ગુણ જરૂરી છે. પરિણામમાં તેનો ભારાંક ૩૦% છે.

આ સત્રીયકાર્યનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય પરીક્ષા માટેની પૂર્વ તૈયારી છે. સત્રીયકાર્યમાં પૂછવામાં આવેલ પ્રશ્નોનું માળખું પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રો જેવું હોય છે. પ્રશ્નોના જવાબમાં અભ્યાસ સામગ્રીનું પુનરાવર્ત કરવાનું નથી હોતું. તમે વાંચનથી જે શીખ્યા છો, જે સમજ્યા છો, તે પોતાની ભાષામાં લખવાનું હોય છે. જેથી તમે સ્વાધ્યાયકાર્યો તૈયાર કરવાની કામગીરી ગંભીરતાથી કરશો.

તમારે પાઠ્યક્રમના સ્વાધ્યાયકાર્યોમાં પૂછવામાં આવેલ પ્રશ્નોના જવાબ લખતા પહેલા પ્રથમ પાના ઉપર નીચે મુજબની માહિતી લખવી જરૂરી છે.

પૂરું નામ :- _____

સરનામું :- _____

નોંધણી નંબર :- _____

અભ્યાસક્રમ :- _____

પાઠ્યક્રમ :- _____

સ્વાધ્યાય સંખ્યા :- _____

અમે ઈચ્છીએ છીએ કે તમે દરેક સત્રીયકાર્ય અલગ અલગ ચોપડામાં સુંદર ભાષામાં ઉપર દર્શાવેલ મુજબની માહિતી સાથે છેલ્લી તારીખ પહેલા યુનિવર્સિટી પર મોકલી આપશો.

શુભેચ્છા સહ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

પાઠ્યક્રમ કોડ :- DMCH-01 :- માતૃબાળ સ્વાસ્થ્ય અને સગર્ભા માતાની સારવાર
સત્રીયકાર્ય કોડ :- DMCH-01/AST-01/TMA/2017
(તમામ પાઠ્યસામગ્રી પર આધારિત)

યુનિવર્સિટીને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ :- 30/09/2019

(કુલ ગુણ:-100)

વિભાગ-ક વિવરણાત્મક શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૫૦૦ શબ્દોમાં આપો.

(૨×૨૦=૪૦)

૧ નવજાત શિશુની સંભાળ અને તેની સામાન્ય તકલીફો જણાવો.

અથવા

કુપોષણ એટલે શું? કુપોષણ થવાના કારણો જણાવો.

૨ સગર્ભાવસ્થા એટલે શું? સગર્ભાવસ્થાની સમસ્યાઓ જણાવી નિવારણ વિશે સમજાવો?

અથવા

કસુવાવડ એટલે શું? કસુવાવડ થવાના કારણો અને તેના પ્રકાર સમજાવો.

વિભાગ-ખ મધ્યમ શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૦૦૦ શબ્દોમાં આપો.(ગમે તે બે)

(૨×૧૫=૩૦)

૧ મેલેરિયા કેવી રીતે થાય છે? ઝેરી મેલેરિયા વિશે સમજાવો.

૨ રસીકરણ એટલે શું? કોઈપણ બે રસી વિશે સમજાવો.

૩ રજોનિવૃત્તિ સાથે સંકળાયેલી સમસ્યાઓ જણાવો.

૪ માતાનું દૂધ બાળકને પિવડાવવાથી થતા ફાયદા જણાવો?

વિભાગ-ગ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.(ગમે તે ચાર)

(૪×૫=૨૦)

૧ પાંડુરોગ એટલે શું? સમજાવો?

૨ માતા અને બાળ-આરોગ્યને અસર કરતાં પરિબળો જણાવો ?

૩ સગર્ભાવસ્થાના લક્ષણો અને ચિન્હો જણાવો ?

૪ નવજાત શિશુની સંભાળના મુદ્દાઓ જણાવો ?

૫ રાષ્ટ્રીય રસીકરણ કાર્યક્રમ વિશે સમજાવો ?

વિભાગ-ઘ જોડકા જોડો

(૧×૧૦=૧૦)

અ

બ

૧ પ્રોટીન

૧ અધૂરા મહિને જન્મેલું બાળક

૨ વિટામીન -A

૨ ૯ માસ

૩ પ્રસૂતિ અવસ્થા

૩ શરીર નબળું હોવું

૪ કુ પોષણ

૪ બી.પી. હાઈ થવી

૫ હૃદય રોગ

૫ બી.પી. ઘટી જવી

૬ ચક્કર આવવા

૬ કઠોળ

૭ કસુવાવડ

૭ રતાંધણા પાણું

૮ લીંબુ

૮ સ્તનપાન

૯ નાનું બાળક

૯ વિટામીન

૧૦ શીંગદાણા

૧૦ તેલિબિયા

DMCH-01

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

પાઠ્યક્રમ કોડ :- DMCH-02 :- પ્રસૂતિ દરમ્યાન ને પ્રસૂતિ પછીની સારવાર

સત્રીયકાર્ય કોડ :- DMCH-02/AST-01/TMA/2017

(તમામ પાઠ્યસામગ્રી પર આધારિત)

યુનિવર્સિટીને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ :- 30/09/2019

(કુલ ગુણ:-100)

વિભાગ-ક વિવરણાત્મક શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૫૦૦ શબ્દોમાં આપો.

(૨×૨૦=૪૦)

૧ સામાન્ય પ્રસૂતિના તબક્કા જણાવો અને તેના ચિન્હો જણાવો ?

અથવા

પ્રસૂતાવસ્થા એટલે શું ? પ્રસૂતાવસ્થાના શારીરિક ફેરફારો જણાવો.

૨ સ્તનપાન અવસ્થા એટલે શું ? સ્તનપાન કરાવતી માતાના આહાર વિશે સમજાવો.

અથવા

પ્રસૂતાવસ્થામાં થતી સ્તનની તકલીફો જણાવો ? અને પ્રસૂતાવસ્થામાં થતા રક્તસ્રાવના કારણો સમજાવો ?

વિભાગ-ખ મધ્યમ શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૦૦૦ શબ્દોમાં આપો. (ગમે તે બે)

(૨×૧૫=૩૦)

૧ સગર્ભાવસ્થા એટલે શું ? સગર્ભાવસ્થામાં નડતી સમસ્યાઓ જણાવો ?

૨ પ્રસૂતાવસ્થા દરમ્યાન સારવાર અને તેના આહાર વિશે સમજાવો ?

૩ સગર્ભાવસ્થા દરમિયાન કયા મુદ્દાઓ ધ્યાનમાં રાખવા જોઈએ જણાવો ?

૪ ભારે રક્તસ્રાવ કોને કહેવાય ? તેમાં રાખવાની કાળજી વિશે સમજાવો ?

વિભાગ-ગ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે ચાર)

(૪×૫=૨૦)

૧ ઓળનો ભાગ ગર્ભાશયમાં રહેવાથી માતાને કયા જોખમો થાય છે સમજાવો ?

૨ પાંદુરોગ વિશે સમજાવો ?

૩ સિઝેરિયન ડિલિવરી માટેના કારણો જણાવો.

૪ ધાવણ ન આવવાના કારણો જણાવો ?

૫ સ્તનની તકલીફો જણાવો.

વિભાગ-ઘ ખાલીજગ્યા પુરો

(૧×૧૦=૧૦)

૧ સ્તનમાં ડીટડીમાં _____ પડે છે

૨ સ્તનમાં દૂધ ભરાવવાના કારણે _____ થાય છે.

૩ બોટલ _____ હોવી જોઈએ ?

૪ પાંદુરોગના નિવારણ માટે _____ ની ગોળી લેવી જોઈએ.

૫ પ્રસૂતિનો સમયગાળો _____ માસ હોય છે.

૬ બે બાળક જન્મે તેને _____ કહે છે.

૭ માતાનું દૂધ બાળકને પચવામાં _____ છે.

૮ માસિક ન આવતું હોય તો પણ પ્રસૂતા સ્ત્રી ફરી _____ બની શકે છે.

૯ _____ કેસોમાં બાળકનું મૃત્યું થઈ શકે છે.

૧૦ જન્મ સમયે બાળકનું વજન _____ હોય છે.

DMCH-02

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

પાઠ્યક્રમ કોડ :- DMCH-03 :- નવજાત શિશુ સંભાળ

સત્રીયકાર્ય કોડ :- DMCH-03 :- /AST-01/TMA/2017

(તમામ પાઠ્યસામગ્રી પર આધારિત)

યુનિવર્સિટીને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ :- 30/09/2019

(કુલ ગુણ:-100)

વિભાગ-ક વિવરણાત્મક શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૫૦૦ શબ્દોમાં આપો.

(૨×૨૦=૪૦)

૧ નવજાત શિશુની સંભાળ અને તેના રસીકરણ વિશે સમજાવો.

અથવા

નવજાત શિશુની સામાન્ય તકલીફો જણાવી તેના આહાર વિશે સમજાવો.

૨ રસીકરણ એટલે શું? આધુનિક રસીઓનું સમય પત્રક જણાવો અને બે રસી વિશે સમજાવો.

અથવા

બાળલકવો ફેલાવવાના કારણો જણાવી તેની સારવાર વિશે સમજાવો ?

વિભાગ-ખ મધ્યમ શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૦૦૦ શબ્દોમાં આપો. (ગમે તે બે)

(૨×૧૫=૩૦)

૧ બીસીજીની રસી વિશે વિસ્તારથી સમજાવો ?

૨ ટાઈફોઈડની આધુનિક રસી વિશે સમજાવો ?

૩ હડકવાની રસીનો ફેલાવો અને લક્ષણો જણાવો.

૪ ઝાડા ઉલટી થવાના કારણો અને તેની સારવાર જણાવો ?

વિભાગ-ગ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે ચાર)

(૪×૫=૨૦)

૧ રોગપ્રતિકારક શક્તિના પ્રકારો જણાવો.

૨ ડાયાબીટીશમાં આપવામાં આવતી સારવાર વિશે જણાવો.

૩ એઈડ્સ એટલે શું ? તેની સારવાર જણાવો ?

૪ ધનુર વિશે સમજાવો.

૫ પલ્સપોલિયો શું છે સમજાવો.

વિભાગ-ઘ ખાલીજગ્યા પુરો (ગમે તે દશ)

(૧×૧૦=૧૦)

૧ આપણા દેશમાંથી પોલિયો _____સાલમાં નાબુદ થયો.

૨ ઓરીની રસી _____સાલમાં શોધાઈ હતી.

૩ ઓરી _____થી થતો રોગ છે.

૪ ૨-૩ દિવસમાં મટી જાય તેવા ઓરીને _____ કહે છે.

૫ ૨૧ દિવસમાં તાવ રહે તો લોકો તેને _____ કહે છે.

૬ કૂતરુ કરડે ત્યારે _____ડોઝ અપાય છે.

૭ શરૂઆતનું ધાવણ _____રંગનું હોય છે.

૮ શરીરને શિક્ત પૂરુ પાડનાર _____વિટામિન છે.

૯ કોઈપણ પ્રકારના કેન્સરમાં શરીરમાં _____જોવા મળે છે.

૧૦ તાપમાન _____ડિગ્રી કરતા વધારે હોય ત્યારે તેને તાવ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. _____

DMCH-03

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

પાઠ્યક્રમ કોડ :-DMCH-04 :- કુટુંબનિયોજન અને સ્ત્રીઓની સામાન્ય તકલીફોનું નિરાકરણ

સત્રીયકાર્ય કોડ :- :- DMCH-04 /AST-01/TMA/2017

(તમામ પાઠ્યસામગ્રી પર આધારિત)

યુનિવર્સિટીને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ :- 30/09/2019

(કુલ ગુણ:-100)

- વિભાગ-ક વિવરણાત્મક શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૫૦૦ શબ્દોમાં આપો. (૨×૨૦=૪૦)
- ૧ કુટુંબ નિયોજન એટલે શું ? સ્વાસ્થ્ય અને કુટુંબ નિયોજન વિશે સવિસ્તાર ચર્ચા કરો.
અથવા
પ્રજનન સ્વાસ્થ્ય એટલે શું ? પ્રજનન અને બાળ-સ્વાસ્થ્ય કાર્યક્રમ વિશે માહિતી આપો ?
- ૨ કુટુંબ નિયોજન પદ્ધતિઓ જણાવી વિસ્તારથી માહિતી આપો.
અથવા
ગર્ભનિરોધક પદ્ધતિઓ વિશે માહિતી આપો.
- વિભાગ-ખ મધ્યમ શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૦૦૦ શબ્દોમાં આપો.(ગમે તે બે) (૨×૧૫=૩૦)
- ૧ કુટુંબ નિયોજનના ફાયદા જણાવો ?
- ૨ કોપર-ટી વિશે માહિતી આપો ?
- ૩ ગર્ભપાત વિશે માહિતી આપો ?
- ૪ પ્રજનનતંત્ર વિષે માહિતી આપો ?
- વિભાગ-ગ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.(ગમે તે ચાર) (૪×૫=૨૦)
- ૧ બાહ્ય પ્રજનન અંગો અને કાર્યો જણાવો ?
- ૨ યોનિસ્નાવ વિશે માહિતી આપો ?
- ૩ માસિક સ્નાવને લગતી મુશ્કેલીઓ જણાવો ?
- ૪ સોનોગ્રાફી વિશે માહિતી આપો.
- ૫ તરુણાવસ્થાની મુશ્કેલીઓ જણાવો ?
- વિભાગ-ઘ ખાલીજગ્યા પુરો (ગમે તે દશ) (૧×૧૦=૧૦)
- ૧ માસિક સ્નાવ દરમ્યાન વાપરેલું કપડું _____ સૂકવવું જોઈએ.
- ૨ ગર્ભાશય નીચે ખસી જવાની ફરિયાદ હોય તો _____ કરવું જોઈએ.
- ૩ પુરુષ પ્રજનન તંત્ર _____ અંગ સંભનેગ દરમ્યાન વીર્યસ્ખલન કરે છે.
- ૪ માસિકસ્નાવ શરૂ થવાની ઉંમર _____ છે.
- ૫ જાતિજન્ય રોગના અટકાવ માટે _____ સાધન પુરુષ વાપરી શકે છે.
- ૬ જાતીય સંભોગની ઉત્તેજનાથી ચરમસીમાએ પુરુષને _____ થાય છે.
- ૭ નિરોધનો નિયમિત ઉપયોગ _____ છે.
- ૮ કુટુંબ નિયોજનથી દંપતીને ઓછામાં ઓછા ફાયદા _____ થાય છે.
- ૯ બાળજન્મ સંબંધિત _____ દર ઘટાડી શકાય છે.
- ૧૦ ગામડામાં સ્ત્રીઓની પ્રસૂતિ _____ કરાવે છે.